

ציודה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

ציודה לדרך - פרשת צו | פורים

עלון מס' 83 | שנה שנייה

בדרך הזמן

הוא קבע את הפל ליום אחד בלבד, שלכל הפחות בסופו של דבר גם אלו יתהפך הדבר לחג, יהיה זה יום אחד בלבד.

מספרים כי באחת ממדינות אירופה האנטישמיות התקיימה ישיבה של חברי הקונגרס בראשות ראש השלטון המקומי. ראש השלטון היה אנטישמי גדול והחליט להצר את צעדי היהודים, ולגזר עליהם גזרות קשות ומרות. אחד מחברי הקונגרס היה יהודי, ובמשהו כל הישיבה שהיתה מלאה דברי שנאה וארס, הוא ישב במקומו ולא הפסיק לחייך...

ראש השלטון ראה זאת והדבר חרה לו מאד. הוא נסה להחריף את הגזרות בנסיון למחוק את החיוה מעל פניו של אותו יהודי.

בשלב מסוים הוא כבר לא יכול היה להתאפק. הוא פנה ליהודי ושאל בועם, "מה אתה מחיה כל הזמן?" היהודי לא הפס לרגע והשיב, "תרצה אדוני, אתה

להיכן נעלמו אוהביו של הזמן?

"וניספר הזמן לזרש אשתו ולכל אוהביו את כל אשר קרהו ויאמרו לו חכמיו וזרש אשתו וגו" (ו, יג) בתחלת הפסוק כתוב: "לזרש אשתו ולכל אוהביו", ואלו בהמשה פשהשיבו לו נאמר: "חכמיו וזרש אשתו", להיכן נעלמו אוהביו? ומאיפה צנחו לכאן חכמיו?

אלא שהם היו חברים רק של מי שמשתלם להיות חבר שלו, ולכן כאן ששמעו שהזמן הולך להפסיד - הפסיקו להיות אוהביו ונשארו רק חכמיו.

מדוע רצה הזמן לכבוע את זממו דוקא ביום אחד?

"ביום אחד" (ג, יג)

הזמן היה עם בטחון עצמי מפרז בהרבה!! בהלצה אומרים כי הוא פשוט לקח בחשבון שהתכנית תשתבש "חלילה", ובמקום ההשמדה יקבעו חג, והוא לא פרגן ליהודים שבוע שלם של חגיגות, לכן

המן גור עלינו גורות ויצא לנו מזה אָזני המן בשלל מלויים מגונים, תאווה לעינים ולחיה... אני יושב כאן ורק מנסה לדמין איזה מאכל משבח יצא לנו ממך..." (נעם זיוה)

ממש לא הראשון שחושב שהוא יציק לעם היהודי! אתה ממש לא הראשון שגור עלינו גורות! דע לה שהיגונים גורו עלינו גורות, ולנו היהודים יצא מזה ספגניות עסיסיות נוטפות שמן ומלויים טעימים...

בִּדְרָה הַפְּרָשָׁה

ה"בית הלוי" התגורר אז בליטא, והדרה מליטא עד ברודי היתה ארצה, ואף מחיר הנסיעה היה גבוה מאוד. לא היה ביד ה"בית הלוי" הסכום הנדרש לנסיעה, אך הוא מצא עצה.

הוא פנה לעגלון הנוסע לגליציה, ובקשו שיצטרפו לנסיעה כעוזר. הלה הסכים להצעה, וה"בית הלוי" הצטרף לנסיעה. במהלך הדרה הארצה צוה העגלון על "עוזרו" להחזיק במושכות, ולסיע במלאכת העגלונות. אולם, הסוסים דהרו בפראות ונטו מן הדרה, וה"בית הלוי" לא הצליח להטותם אל הדרה.

מדת הענוה של הרב שהתחפש ל"עוזר לעגלון"... התחלנו בשבוע שעבר את חמש ויקרא הנקרא גם בשם "תורת פהנים", בו אמר הקב"ה למשה רבנו את דיני הקרבנות השונים.

כתב "בעל הטורים" שהסבה שהאות אלה במילה "ויקרא" היא אלה זעירא - קטנה, לפי שמשה היה גדול וענו לא רצה לכתב אלא 'ויקר' לשון מקרה, כאלו לא דבר הקדוש ברוך הוא עמו אלא בחלום, ואמר לו הקדוש ברוך הוא לכתב גם האלה ושוב אמר לו משה מחמת רב ענוה שלא יכתבנה אלא

הדבר עורר את חמתו של בעל העגלה, והוא הרים עליו את קולו: "לא יצליח שכמוך! מה עשית? אפילו להחזיק היטב במושכות אינה יודע! אתה רוצה להיות עוזר?!" בנוסף לצעקות ולחרפות, הפהו בעל העגלה במכות נמרצות. סוף סוף תמה הנסיעה והעגלה הגיעה לברודי. נפרד

קטנה יותר משאר אלפי"ן שבתורה, וכתבה קטנה. ספורים רבים על מדת הענוה המפלאה של גדולי הדור, אחד מהם הוא הספור הבא. כשהיה רבה של בריסק ה"בית הלוי" זצ"ל אברהם צעיר, הוא השתוקק להפיר את גאון הדור, רבי שלמה קלוגר זצ"ל, רבה של ברודי.

על בימת בית הכנסת והחל לשאת את דבריו, כמעט קרס בעל העגלה תחתיו. הגאון הצעיר אינו אלא אותו "עוזר" שהתלווה אליו בנסיעתו האחרונה! אותו עוזר אינו אלא גאון בישראל, והוא גער בו, בזהו ואף הכהו! עיני העגלון חשכו, ובמהלה כל הדרשה רעד כעלה נדף.

משנסתיימה הדרשה, פלס לו העגלון דרך בין הקהל המצטופף, עד אשר הגיע אל האורח. כשדמעות זולגות מעיניו ופניו כבושות בקרקע אמר: "רבי! מבקש אני מחילה".

השיב לו ה"בית הלוי" ברב ענותנותו: "אל תצטער, ר' יהודי, אתה גערת בי והפיתני על שאינני בקי בטיבם טבעם של סוסים, והצדק אתה. אני באמת אינני בקי בתחום זה..."

ה"בית הלוי" מהעגלון, אף הלה בקשי השיב על ברכת השלום שלו.

ה"בית הלוי" שם פעמיו אל ביתו של רבי שלמה קלוגר. כשגלה רבה של ברודי מיהו האברה הנצב לפניו, קבלו בשמחה רבה ושוחח עמו בדברי תורה. במהלה השיחה גברה והלכה התפעלותו של רבי שלמה מגאונותו וחרירותו שכלו של הצעיר שבא מליטא, ועל כן כבד אותו לדרש דרשה בבית הכנסת שבעיר.

השמועה על העלוי שבא לעיר עשתה לה כנפים בכל רחבי ברודי, וכל בני הקהלה נאספו אל בית הכנסת לשמע את דרשתו. בין הבאים היה גם אותו עגלון, שעמו הגיע ה"בית הלוי" לברודי.

הלה הצטופף בין קהל המאזינים, וכשעלה ה"אורח"

בְּדֶרֶךְ רַבּוֹתֵינוּ

אמר האורח: "אם כבר עזרת לי עד כאן, אנא המשהו לשאת את חבילותי עד לפתח הבית". ענה לו רבי חיים: "עד כאן, אינני יכול עוד".

האורח הפציר בו שיעשה עמו טובה שלמה, הלא אין המצוה נקראת אלא על שם גומרה, והמתחיל במצוה אומרים לו גמר, ואם כבר סחב והתיגע כל הדרך, שישלים את המצוה עד תמה, אף רבי חיים סרב בכל תקף.

בלית ברירה נטל האורח את מטלטליו בעצמו, ונשאם אל האכסניה. למחרת, שאל בעל האכסניה את האורח, אם ברצונו לבקר את רב העיר, ולתת לו ברכת 'שלום' כנהוג. נענה האורח בחיוב. והנה כשהגיעו לביתו של הרב, חשכו עיניו של האורח, ומצפוננו החל ליסרו: "והרי האיש אותו נצלת וועשיתו לנושא משאות, אינו אלא רב העיר בכבודו ובעצמו!".

מיד הביע צערו ובקש מחילה. השיבו רבי חיים: "לא

מדוע התעקש רבי חיים שלא להמשיך לסייע לאורח בנשיאת החבילות?

מספר על רבי חיים מברסק וצ"ל, שלעיתים היה נוהג לטיל בברסק ולחשב בלמוד, בהיותו לבוש כיהודי פשוט.

פעם, כשחלף על יד תחנת הרכבת, פגש בו אורח שירד מהרכבת, ושאלו לכתבת האכסניה שאליה מועדות פניו. הציע לו רבי חיים שילוהו, ויראה לו את המקום.

והנה, לאחר כמה פסיעות, אמר האורח לרבי חיים כי המטען שהביא כבד מאד, ובקש ממנו שיסיע לו מעט ולהחליף עמו לכמה רגעים. אמר לו האיש: "אין לי כח. טרם נחתי מטלטולי הדרך, ואלו אתה אינך תשוש כמוני, קצת מאמץ לא יזיק לך".

כאשר הגיעו לרחוב הסמוך לכתבת המיעדת, הראה לו רבי חיים באצבעו על הבית שהוא מחפש, ובקש להפרד ממנו לשלום.

השיב לו רבי חיים: "באמת הייתי צריך ללוותה עד הבית, ולעשות מעשה חסד שלם, אף חששתי שאם בעל האכסניה יראה אותנו צועדים פה ברחוב, יתנפל עליה ויגער בה, כיצד זה מעז אתה להטריח את רב העיר, ולכן החלטתי שמוטב שאפרד ממך קודם, ולא אגרום לה בשת פנים".
(מתוך הספר 'להתענג בתענוגים')

ארע דבר, על ידה נדפמן לי קיום מצוה של הקם תקים עמו" (דברים כ"ב, ד).
אמר לו האורח: "שאלה אחת לי אל הרב, לאחר שכבר ראה הרב שאינני מכירו, והסכים ללכת עמי ולשאת את המזודה דרך כה ארכה, מדוע התעקש שלא לשאת את הפסיעות האחרונות עד הבית, ולגמר בכך את המצוה?"

מאחיו, רבן של כל בני הגולה, נכנס לתפלת שחרית בבית המדרש הקטן שבסלון ביתו, ואולי אף יזכה להתברך מפיו אחרי התפלה...

כחמשה עשר איש התכנסו בבית המדרש המאלתר שבסלון הבית, ובשעה היעודה החלו בתפלה על הסדר, כשה'חפץ חיים' עדין לא בא בקהלם. רק כשעמדו בעצומה של אמירת הקרבנות החל רחש בקהל, ולפתע נפתחה הדלת, ובפתח עמד גדול הדור ורבן של ישראל, ה'חפץ חיים' זצ"ל...

דמותו המפלאה נראתה בחלל הדלת, עטוף בטלית ומעטר בתפלין כמנהג בני חו"ל בחלו של מועד, ומראהו כמלאך אלקים. בכניסתו לבית הנכנסת, להפתעת הכל לא עשה את דרכו למקומו בכתל המזרח, אלא פנה לכוון מרכז החדר, אל הבימה עליה יקראו את קריאת התורה...

עתה, היו הנוכחים מפתעים. מדוע לא פונה ה'חפץ חיים' למקומו? מדוע הוא מתעכב והולך לעבר מרכז החדר?

תמיהתם גברה בלי גבול, כשה'חפץ חיים' לא הסתפק בכה, אלא הסה את הקהל פרוצה לומר דבר מה. עתה היו כלם במתח רב - איזו דרשה מבקש רבן של ישראל לומר דוקא עכשו?

'מורי ורבותי!', פתח ה'חפץ חיים' ואמר כאלו הוא מדבר בפני קהל רב, 'היות שנכנסתי עכשו, אני

המתנה המיוחדת לימים שאיננו זוכים להקרבת הקרבנות

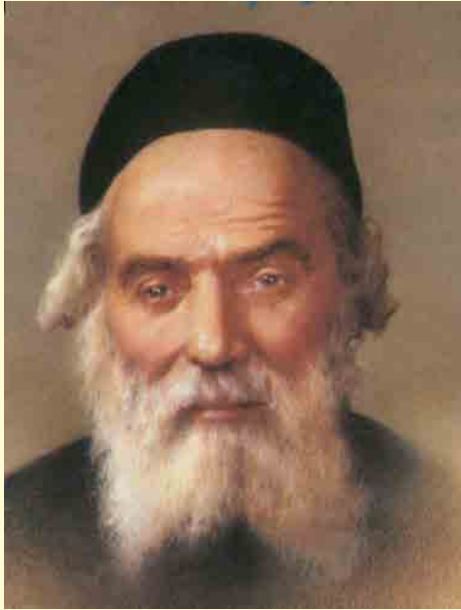
אנו קוראים בשבועות אלה את ספר 'ויקרא', הספר המבאר ומפרט את עבודת הקרבנות, שהקרבנו במשכן ולאחר מכן בבית המקדש.

אנו רואים בעיני רוחנו את העשייה הקבועה בבית המקדש, ומתרגשים לנוכח המראה כיצד יהודים עולים לירושלים וקרבים בידיהם, ובעת העלאתו על גבי המזבח - חשים את התרוקמות הרוח והנפש המתפשטת בהם, קונה שביטה בלבם...

כמעט שאנו שומעים את צלילי שירת הלויים, ומביטים בערגה בעבודת הכהנים הזרזים בעבודתם, לבושים בגדים יחודיים ואציליים ומעיניהם נשקפות קדשה ורוממות. בעלותנו לבית המקדש אנו חשים כנכנסים למקום יחודי, בו נוכל להתחבר ולהתקשר עם בורא עולם, באמצעות הקרבת הקרבן אותו נביא לרצון לפניו.

דרשה באמצע התפלה...

היה זה בחל המועד סכות, שנת תרצ"א. אל ביתו של ה'חפץ חיים' זצ"ל בראדן, נקבצו מספר מועט של אנשים, שבאו לקבל פני רבם ברגל. אחד מהם, היה הרב ברוצער, שבמאמץ לא קל הצליח להגיע לראדן באחד מלילות חל המועד, והמתין בצפייה דרוכה לשעת בקר, מתי יזכה לראות את פני הכהן הגדול

מבקש שלא תחשדו אותי שדלגתי על אמירת הקרבנות.
כבר השכמתי בשעת בקר מקדמת ואמרת את פרשת
הקרבנות, ולפיכך אצטרף לתפלתכם רק בעוד מספר
דקות! ה'חפץ חיים' סים את דבריו, ופנה למקומו
בכתל המזרח. וכל העם שמעו וייראו...

הספור, המובא בספר 'שיח אליעזר', מתאר עדות
אישית ממפגש מרגש עם רבן של ישראל. לנו, נותרים
הדברים מאירים באור בזהב: ה'חפץ חיים', גדול הדור
הבלתי מערער, קשיש מפלג בן תשעים ואחת, מחבר
הספרים 'משנה ברורה', 'חפץ חיים', 'שמירת הלשון'
ועוד - ספרים שהתקבלו בכל תפוצות ישראל והכתירו
אותו כפוסק ההלכה הגדול בדור האחרון - ועדין הוא
נוקק 'לתרץ את עצמו', למנע מאחרים - גם אם זה קהל
מזמזם שרבים בני משפחתו - מלחשד בו שאיננו אומר
קרבנות!

(מתוך עלון 'פניני הפרשה')

מעונינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il

**רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!**

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-1: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ר 95-659-804-5
התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדדים פלוס" ברחבי הארץ